

การประเมินประสิทธิผลระบบเฝ้าระวังการพยาบาลเพื่อสร้างเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยโดยใช้

รูปแบบ R-I-D-E Model

บทคัดย่อ (Abstract)

ปราณี โสพล หัวหน้าพยาบาล

หลักการและเหตุผล: โรงพยาบาลชุมชนระดับ F๒ ประสบปัญหาข้อจำกัดด้านบุคลากรและทรัพยากรในช่วงนอกเวลาราชการ โดยเฉพาะกลุ่มพยาบาลจบใหม่ที่ต้องดูแลผู้ป่วยวิกฤต (High Risk) เฝ้าระวังการพยาบาลจึงเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลคุณภาพและตัดสินใจเชิงคลินิก ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาระบบนิเทศรูปแบบ R-I-D-E เพื่อเปลี่ยนบทบาทจากผู้ตรวจตรา (Inspector) เป็นผู้นิเทศสนับสนุน (Coach) เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์: ๑) เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศในเฝ้าระวังการพยาบาลโดยใช้หลักการ R-I-D-E ๒) เพื่อประเมินประสิทธิผลของการนิเทศต่อการลดอุบัติการณ์ความเสี่ยงรุนแรง และ ๓) เพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทหน้าที่และความพึงพอใจของบุคลากรต่อระบบการนิเทศรูปแบบใหม่

ขั้นตอนการดำเนินงาน: ดำเนินการตามวงจร PDCA แบ่งเป็น

๑) วิเคราะห์ข้อมูลอุบัติการณ์ความเสี่ยงย้อนหลัง (Risk-Based Analysis)

๒) พัฒนาทักษะเฝ้าระวังการในการนิเทศแบบ R-I-D-E

๓) ลงมือนิเทศเชิงรุกหน้างาน (Active Supervision) ในเวรป่วย-ดึก และ

๔) ประเมินผลสัมฤทธิ์ผ่านแบบประเมินการรับรู้และสติความเสี่ยงเชิงคลินิก

กรอบแนวคิดและกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย: กรอบแนวคิดใช้การนิเทศเชิงสนับสนุน (Supportive Supervision) ผ่าน ๔ องค์ประกอบ คือ R (Risk-Focused), I (Interaction-Based), D (Data-Driven) และ E (Empowering) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย พยาบาลเฝ้าระวังการพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยในและห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน รวมจำนวน ๓๖ ราย

ผลลัพธ์การดำเนินงาน: พบว่าภายหลังการใช้ระบบ R-I-D-E อัตราการเกิดอุบัติการณ์ความเสี่ยงรุนแรง (ระดับ G, H, I) ในเวรนอกเวลามีแนวโน้มลดลงเป็นศูนย์ พยาบาลหน้างานมีการรับรู้ถึงความปลอดภัยทางจิตใจ (Psychological Safety) เพิ่มขึ้น ทำให้กล้ารายงานเหตุการณ์เกือบพลาด (Near Miss) สูงขึ้น และพยาบาลเฝ้าระวังการมีคะแนนการรับรู้บทบาทหน้าที่ในฐานะ "ผู้นิเทศสนับสนุน" ในระดับดีมาก (>๙๐%)